

Nemzetközi helyzetkép

2022. 10. 05.

Belgium

Belgium Vallónia régiójában az energiaválság kivédésére és leküzdésére a vallon kormány az energiafogyasztás csökkentését célzó intézkedések sorát fogadta el a héten. A közintézmények működését az energiafogyasztás mérséklésére a fűtés 19 °C-ra csökkentése, az épületek belső és külső világításának kikapcsolása éjfél és reggel hat óra között, illetve a fény erősségének mérséklése érinti.

<https://energie.wallonie.be/fr/08-09-2022-crise-energetique-nouvelles-mesures-adoptees-par-le-gouvernement-wallon.html?IDD=162931&IDC=8187> (Kádár Krisztina)

Észtország, Eesti Rahvusraamatukogu (Észt Nemzeti Könyvtár, Tallinn)

Az intézmény főépületének teljes rekonstrukciója (2021–2025) rendben halad. A két kihelyezett „főhadiszállás”, szolgáltatási pont egyike Tallinn belvárosában hétfőtől péntekig 10 és 20, szombaton 12 és 19 óra között várja a látogatókat. A másik pontot egy bevásárlóközpont második emeletén alakították ki (nyitvatartása: hétköznap 10–19 óra). A belvárosi helyszínen a kölcsönzés mellett az olvasóterem, a kutatóközpont, a digitalizáló és a restaurátor-műhely kapott helyet. Észtországban 2022 szeptemberétől folyik az energiahasználati tudatosság erősítését szaktanácsadással, kalkulátorokkal szolgáló projekt. A gázfüggőség csökkentésére esély van az észtországi palaolaj-termelés növelésével és az ipar energiaellátásának átállításával, a megújuló energiaforrások növekvő hatékonyságú és széles körű kiaknázásával, valamint a világpiacon történő LNG-vásárlással. Észtországban már 2022 elejétől 35 százalékkal csökkent a gázfelhasználás. (Sirató Ildikó)

Finnország, Kansalliskirjasto (Finn Nemzeti Könyvtár, Helsinki)

Az intézményben szeptember 1-je óta hétfőtől péntekig 9 és 18 óra között működik. 9 és 10, valamint 17 és 18 óra között önkiszolgáló kölcsönzésre van lehetőség, egyébként az olvasóterem és a különgyűjtemények rendben szolgálatnak mind off-, mind online. A nemzeti könyvtár projektjei továbbra is a tervezetteknek megfelelően futnak, köztük A kulturális örökség mindenkié, a kutatástámogatási és a fenntarthatósági programok is. Finnországban az energiahatékonyságra és a társadalmi felelősségvállalásra helyezik a hangsúlyt. Az energiastratégia a 2017 és 2025 közötti időszakra vonatkozóan lett kidolgozva, s megfelelően halad a megvalósítása. Az ország 2024-re eléri a teljes függetlenséget az oroszországi energiahordozóktól. Az idei télre a parlament nagy támogatási és adócsökkentési csomagot fogadott el a leginkább rászoruló családok segítésére. Szeptember 29-én elindult az „1 fokkal kevesebb” kampány. (Sirató Ildikó)

Franciaország

Franciaországban régióként és városokként egyelőre változó képet mutatnak az energiafogyasztás csökkentését, az energiaválság enyhítését célzó intézkedések. A kormány október elején a gazdasági szektorokat is érintő rendelkezéscsomagot hirdet majd meg.

Párizsban szeptember 23-án léptek életbe az energiafogyasztásban mérsékletességet célzó intézkedések. A főbb pontok, amelyek a könyvtárak működését is érinthetik, a középületek fűtése (nappal 18-19 °C, éjszaka 12 °C); a középületek kivilágításának mérséklése; ahol lehet, a közintézményekben a távmunka elrendelése. A Strasbourgi Egyetem radikális lépésre szánta el magát: a téli szünet alatt két héttel meghosszabbítja az épület zárva tartását. A diákoknak távoktatást vezetnek be, a tanároknak távmunkát. Ez azonban nem érinti a könyvtárat, ami a vizsgaidőszak alatt is üzemel. Az épületek fűtését 19 °C-ban határozták meg.

https://www.lepoint.fr/societe/crise-energetique-l-universite-de-strasbourg-prend-une-decision-radicale-19-09-2022-2490539_23.php#11 (Kádár Krisztina)

A francia sajtóban rengeteg cikk foglalkozik az energiaválsággal, a kulcsszó a sobriété énergétique (energiajózság). Ezek a cikkek nem térnek ki külön a könyvtárakra, és maguk a könyvtárak sem hirdetnek meg saját intézkedési tervet, csak általánosságban fogalmazzák meg a kormányzati előírásokat: 18 °C-os megengedett hőmérséklet az épületekben (kivételem a szociális intézmények, például idősellátás, bölcsődék), ezenkívül a fűtési időszak is később kezdődik, illetve hamarabb fejeződik be (ha az időjárási körülmények engedik), a kiemelt középületek díszkivilágításának idejét pedig rövidítik. Ezenkívül az egyének felelősségét hangsúlyozzák a takarékoskodásban. (Sáska Gáborné)

Hollandia

A gyorsan emelkedő energiaköltségek Hollandiában nemcsak a lakosságnak, hanem a cégeknek és az intézményeknek, köztük a könyvtáraknak is hatalmas terhet jelentenek. A holland képviselőház a kulturális és szociális intézmények energiaköltségének kompenzációját ígéri. A képviselőház szerint mérlegelni kell az önkormányzatok szerepvállalását ebben a kérdésben. Hollandia miniszterelnöke, Mark Rutte külön megemlítette a könyvtárakat, ahol támogatásra lehet szükség. Továbbá hangsúlyozta, hogy az Oktatási, Kulturális és Tudományos Minisztérium költségvetéséből kell a többletforrást előteremteni. November elseje előtt a kormány levélben ad tájékoztatást a lehetőségekről.

A Közkönyvtárak Egyesülete számos jelzést kapott arról, hogy a könyvtári szervezetek küszködnek a megemelkedett költségekkel, ezért örült a képviselők kompenzációra tett ígéretének. Ez részben annak a levélnek köszönhető, amelyet a kulturális és kreatív szektor munkacsoportja 2022. szeptember 14-én küldött a képviselőháznak. Ebben kérték, hogy a döntéshozók – tekintettel az ágazat súlyos helyzetére – tegyenek meg mindent a szektor terheinek csökkentéséért: kompenzálják a növekvő energiaköltségeket, ideiglenesen mérsékeljék az áfát, illetve adjanak átmeneti kedvezményt az állami tulajdonban lévő épületek bérleti díjából. Középtávon szeretnének támogatást az épületek energiahatékonysági felújításához.

<https://www.debibliotheeken.nl/nieuws/tweede-kamer-pleit-voor-compensatie-voor-energiekosten-voor-cultuur-en-maatschappelijke-voorzieningen/>

A nemzeti könyvtár (Koninklijke Bibliotheek) egy fenntartható, energiatakarékos és biztonságos külső könyvraktárat épít svájci, brit és norvég mintára. Az építésnél figyelembe veszik az éghajlatváltozás okozta tengerszint-emelkedés, az extrém hőség és az árvizek

elleni védekezést is. A gyűjtemény átszállítása előtti előzetes felmérések 2021 elején indultak két-három éves átfutási idővel, az eredményekről szimpóziumon és publikációkban adnak tájékoztatást.

<https://www.kb.nl/over-ons/onderwerpen/nieuw-boekenmagazijn/duurzaam-en-veilig>

Szeptember 26-a és október 16-a között tartják a Nemzeti szigetelési heteket, ahol rengeteg tippet és tanácsot adnak az otthonok megfelelő szigeteléséhez. A kampányheteken kívül több könyvtár egész évben ingyenes tanácsadási órákat ad energiatakarékossági ügyekben, lakások szigetelésével, beltéri klíma javításával vagy a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésével kapcsolatos kérdésekben. Továbbá segítséget nyújtanak beiratkozott könyvtári tagoknak és nem beiratkozott személyeknek egyaránt az energiaár-támogatás igénylésében, felvilágosítást adnak, milyen módon, kik igényelhetik, és szükség esetén a kitöltésben is segítenek.

A kisebb települések önkormányzatai nem minden esetben tudják kigazdálkodni a finanszírozási gondokkal küzdő könyvtárak fenntartásához szükséges összeget. A legrosszabb forgatókönyvet valamennyi könyvtár szeretné elkerülni: a beiratkozási díjak emelését, az ingyenes rendezvények fizetőssé tételét, a rövidebb nyitvatartási idő bevezetését. Ezen intézkedések a könyvtárlátogatók számának csökkenéséhez vezetnének, de a szervezési költségek nem változnának. Kevesebb könyv beszerzésével a könyvtárak pont a lényegüket veszítenék el. A Helmond-peel-i Könyvtár igazgatója megerősíti, lesz fűtés az épületekben. Úgy véli, főleg a mostani időkben a nehéz körülmények között élő embereknek szükségük van egy olyan helyre, ahová ingyen bemehetnek és megmelegedhetnek. Azt még nem tudja, miből fogják fizetni, de tárgyalások folynak ez ügyben. Wassenaarban, az önkormányzat tulajdonában lévő könyvtárban az épület fenntarthatóbbá tételének első lépéseként LED-lámpákra cserélték le a korábbi világítótesteket. A közeljövőben a könyvtár hűtését, fűtését és szellőztetését biztosító rendszert is szeretnék átalakítani, és a nap-
elemek tetőre szerelését is megfontolgatják, hogy kevesebb áramot és földgázt használjanak a könyvtárban. (Kürti Afrodité)

Horvátország

Horvátországban életbe lépett a kormány új rendelete az elektromosenergia-felhasználás szabályozásáról. Október 1-jétől a kevesebb áramot fogyasztók kedvezményes árat fizetnek, azaz rájuk az eddig érvényes tarifa vonatkozik. Fogyasztási limitet vezettek be, ami 2500 kilowattóra, hat hónap alatt 59 euró (23 ezer forint) megawattóránként. Az átlag feletti fogyasztás megnövekedett ára 88 euró (35 ezer forint) lesz. Ez a háztartásokat és az összes közintézményt érinti. A Horvát Nemzeti és Egyetemi Könyvtár éttermének és kávézójának tervezett nyitását elhalasztották, amihez talán az energiaválság is hozzájárult. A könyvtár továbbra is hétfőtől péntekig 8 és 21 óra között tart nyitva (esti nyitvatartás: 21.00–0.00), szombaton 9-től 14 óráig. (Mann Jolán)

Lengyelország

Lengyelországban szeptember végén a gazdasági válság, illetve az áram- és gázárak jelentős növekedése arra kényszerítette az önkormányzatokat, hogy növeljék a kulturális intéz-

mények kiadásait, így általános a bizonytalanság mind a tevékenységeik finanszírozhatóságát, mind a munkatársak bérhelyzetének alakulását illetően. Az illetékesek meglátása szerint a krízis a potenciális kultúrafogyasztókat is a szegénységbe taszíthatja, így az érintett intézmények eleshetnek a működésükből származó bevételeiktől, miközben bármikor berobbanhat a járvány újabb hulláma, nem beszélve az ukrajnai helyzetből eredő bizonytalanságokról. Az általános áremelkedés, a megélhetési költségek jelentős növekedése valószínű veszélyt jelenthet a kulturális intézmények alaptevékenységére, jóllehet az anyagi helyzetük a háború és a fokozódó válság ellenére eddig stabil volt. Ha a számok tükrében vizsgáljuk a helyzetet, a lengyel központi statisztikai hivatal által közzétett adatok szerint a könyvtárak, múzeumok, színházak, művelődési házak és egyéb kulturális intézmények januártól júniusig 23,2 százalékos bevételnövekedést tudtak felmutatni, ugyanakkor ennél is nagyobb mértékű (25,5 százalékos) költségemelkedést könyveltek el. A veszteséges működés oka az ukrajnai helyzetre visszaerendeztetett alacsony bevétel, ami az olvasójegy-eladásokat illeti; az energiaár-növekedés; az épületfelújítás; az infláció és az amortizáció stb. Mindenekelőtt az inflációval és áremelkedéssel magyarázható az is, hogy a járvány után megközelítőleg sem állt vissza a korábbi látogatószám az egyes kulturális intézményekben, ami részint annak tudható be, hogy megnövelték a szolgáltatásaik árát, másrészt, leginkább a könyvtárak esetében, hogy a pandémia alatt – az internetre épülő – alternatív tájékoztatói, kultúrafogyasztási szokások alakultak ki. Ami a várható intézkedéseket illeti: a nehézségek ellenére sem a minisztérium, sem az önkormányzatok nem kényszerültek eddig arra – és fel sem merül –, hogy elrendeljék egyes kulturális intézmények bezárását. Sőt, Krakóban például új létesítményeket adnak át, valamint várható, hogy a városi tanács a következő ülésén határozatot fogad el a támogatást igénylő kulturális intézmények dotációjának növeléséről. A poznaí színház intézmények szeptemberben további forrásokat kaptak energiaköltségeik fedezésére, sőt a városi vezetés arról is döntött, hogy a munkatársakat az infláció miatt egyszeri kompenzációs juttatásban részesíti. Bydgoszczban és Varsóban ugyancsak tervezik, hogy nagyobb összeget fordítanak az energiaköltségek fedezésére, illetve az alkalmazottak külön javadalmazására.

<https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8554914,instytucje-kultury-wyniki-finansowe-covid-kryzys-energetyczny.html> (Dancs Szabolcs)

Németország

A Német Könyvtári Szövetség (DBV) *Energiaválság* című bejegyzésében (<https://www.bibliotheksverband.de/energiekrise>) beszámol arról, hogy nyilvános vita folyik az energiaválság kezeléséről, az energiatakarékossághoz szükséges koncepciókról és intézkedésekről, valamint a téli időszakban nyilvánosan hozzáférhető hőszigetek létrehozásáról. A szervezet ezért felszólítja a szövetségi, tartományi és helyi önkormányzatokat, hogy az energiatakarékossági intézkedések ellenére tartsák nyitva a könyvtárakat. 2022. szeptember 21-én megfogalmazott kultúrpolitikai igényeiben a szövetségi és tartományi kormányzat foglalkozik a kulturális javak védelmével és a kulturális intézmények prioritizálásával gázvészhelyzet esetén. A kulturális javakat megőrző intézményeknek a szövetségi és tartományi kormányzat különleges védelmet biztosít a kritikus infrastruktúrákban bekövetkező katasztrófa esetén. A könyvtáraknak átfogó vészhelyzeti tervet kell készíteniük energiaválság (gázkimaradás vagy részleges áramszünet) esetére, és tanácsot kell kérniük a szakértőktől. A légkondicionálás megoldása céljából készleteket kell összegyűjteniük az erre alkalmasabb helyiségekben. A DBV egyébként releváns információkat,

javaslatokat ad a könyvtáraknak az energiamegtakarítást célzó intézkedésekre. Az oldal folyamatosan frissül.

A Bajorországi Nyilvános Könyvtárak 2022. szeptember 22-én közzétett, *A könyvtárak fontos társadalmi szerepet töltenek be az energiaválságban* című bejegyzése szerint (<https://www.oebib.de/beitraege/bibliotheken-uebernehmen-wichtige-gesellschaftliche-funktion-in-der-energiekrise/>) a „könyvtárak az energiaválság menedékei”. Az intézmények a rendkívüli szociális helyzetben felkészültek arra, hogy a helyszíni felelősökkel egyeztetve átmenetileg bővítsék szolgáltatásaik, feladataik körét. Ellenőrzik, milyen energiamegtakarítási intézkedések lehetségesek, és együttműködnek más partnerekkel, szervezetekkel. A törvény által meghatározottak betartásán kívül képezik alkalmazottait, és tárgyalnak minden intézkedésről és előírásról a megfelelő épületüzemeltetőikkel és munkaadóikkal, hogy hogyan járjanak el a legjobban.

A bejegyzés végén elérhető további dokumentumok:

- a szövetségi kormány 296. sajtóközleménye: Együttműködés a kultúráért az energiaválságban: működőképesség biztosítása, energiatakarékosság – szövetségi, tartományi és helyi közigazgatási szervezetek legfelső szintű tárgyalásai;
- a szövetségi tartományok kulturális minisztereinek nyilatkozata;
- a Kulturális Miniszterek Konferenciájának közös ajánlása a kultúráért és médiáért felelős szövetségi kormánybiztos, valamint az önkormányzati szervezetek részére gázvészhelyzet esetére, különös tekintettel a kulturális értékek és létesítmények megőrzése céljából;
- a DBV említett bejegyzése;
- rövid távú energiaellátás biztonságáról szóló rendelet.

A Szász Tartományi Könyvtári Hivatal is hírt adott a DBV által létrehozott témaoldalról, ahol a Német Könyvtári Szövetség állásfoglalása, sajtóközleménye mellett ellenőrző listát és energiaspórolásra vonatkozó cselekvési javaslatokat összefoglaló körlevelet is találunk https://lds.sachsen.de/bibliothek/?ID=19507&art_param=380. (Hamvai Kovács Gábor)

Oroszország

Energiatakarékossági intézkedésekről Oroszországra vonatkozóan nincs információ. Oroszországban nincs energiaválság. Az orosz nyelvű cikkek főleg az európai energiaválságról és az itteni energiatakarékossági intézkedésekről szólnak. (Koljadzin Natália)

Svájc

Neuchâtel kanton

Annak érdekében, hogy a lakosság és a vállalati szektor könnyebben kezelhesse az energiaválságot, és megelőzze a várható téli energiaínséget, a Svájci Konföderáció a kantonokkal együttműködésben hivatalos útmutatást, ajánlást tett közzé, melyet egy e célra életre hívott szervezet (EMCC) dolgozott ki. Az útmutató intézkedések fokozatos bevezetését javasolják, hogy ne kerüljön veszélybe a lakosság komfortérzete.

A főbb pontok, amelyek a könyvtárak működését is érinthetik:

- a középületekben a hőmérséklet 20 °C-on tartása;

- az épületek éjszakai kivilágításának kikapcsolása;
- a folyamatos használatot nem igénylő elektronikus készülékek (nyomtató, érintőképernyő stb.) kikapcsolása;
- a magas energiafogyasztású berendezések, szerelvények (lift, klíma) kikapcsolása, működési idejének csökkentése;
- a vízfogyasztás csökkentése.

(Kádár Krisztina)

Szlovákia

Az energia-veszélyhelyzetre tekintettel a szlovák állam szeptember végén módosította az energetikai törvényt, aminek értelmében az áram és a gáz árát a kormány rendelettel határozza meg. A törvénymódosítást a köztársasági elnök október 4-én írta alá, és a bejelentés napján hatályba lépett. A jogszabály-módosítással a leginkább kiszolgáltatott fogyasztóknak szeretnének segítséget nyújtani a drasztikusan emelkedő energiaárak hatásaival szemben. A rendkívüli állapot 180 napig tart, de a parlament jóváhagyásával meghosszabbítható. Az energiaválság súlyosan érinti a közoktatást és a kulturális intézményeket is. A Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma egyebek mellett elrendelte az általa kezelt épületek és műemlékek díszmegvilágításának felfüggesztését. Gazdaságos üzemmódrá kell átállniuk a koncert- és színháztermeknek, illetve az egyes kiállítótereknek. Mind az áram-, mind a fűtésszámla összegét csökkenteni kívánják. Egyes intézmények azt a megoldást választották, hogy munkatársaik hétfőn vagy pénteken otthonról dolgoznak. A kulturális minisztérium épületében is spórolnak: éjszakánként és hétvégén 15 fokra mérsékelik a fűtést, pénteken pedig otthonról dolgoznak a munkatársak. Emellett rövidítik a fűtési időszakot, valamint szabályozzák a hűtőszekrények és mosógépek használatát. Ami az oktatási szférát illeti, a szlovák pénzügyminisztérium 30 millió euróval támogatja a regionális iskolákat a megemelkedett energiaárakból fakadó hiányuk kompenzálására, ez azonban nem javít az egyetemek és főiskolák helyzetén. A Szlovák Rektori Konferencia ennek fényében arra kérte a kormányt, hogy térítse meg az energiaválság okozta kieséseket, egyéb esetben az intézmények novemberben kénytelenek lesznek bezárni. A rektori nyilatkozattal az egyetemi tanács és az egyetemi hallgatói tanács is egyetértett. A Nagyszombati Egyetem rektora arról nyilatkozott, hogy készek a racionális, az oktatás minőségét negatívan nem érintő megtakarítások végrehajtására, ugyanakkor az állam nyújtotta anyagi támogatás nélkül ez önmagában nem jelent megoldást. A könyvtárak vonatkozásában, a kollégák személyes tájékoztatása alapján, egyelőre nem hoztak külön intézkedéseket, és október végéig valószínűleg nem is fognak. <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/641165-takmer-57-milionov-eur-ucty-za-energie-trapia-skoly-na-pomoc-statu-cakaju-uz-8-mesiacov/>; <https://spravy.rtv.slovenska.sk/2022/09/parlament-schvalil-posilnenie-kompetencii-statu-pocas-energetickej-krizy/>; <https://www.teraz.sk/spravy/prezidentka-odobrila-zvysene-kompeten/664917-clanok.html>; <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/641165-takmer-57-milionov-eur-ucty-za-energie-trapia-skoly-na-pomoc-statu-cakaju-uz-8-mesiacov/> (Dancs Szabolcs)

A szlovák kormány szeptember 28-án fogadta el a környezetvédelmi minisztérium energiatakarékosági javaslatát. A közigazgatási intézmények számára kötelező érvényű dokumentum tizenhárom pontban foglalja össze azokat a gyors eredményeket hozó intézkedéseket, amelyek rövid és hosszú távon is jelentős megtakarításokat tesznek lehetővé (2023-ban 148–191 millió eurót). Az intézmények saját feltételeiknek megfelelően kombinálhatják a spórolási módokat, de el kell érniük, hogy a 2022. október 1-jétől 2023. április 30-ig terjedő időszakban az energiafogyasztásuk legalább 15 százalékkal csökkenjen. Az intézkedések gyorsan végrehajthatók, többségük anyagilag nem megterhelő, azokat, amelyek igen, az állam megtéríti. A javasolt változtatások között szerepel például a fűtési hőmérséklet csökkentése (19 °C), a felesleges elektromos készülékek használatának korlátozása, hűtőkörfóliák felszerelése a radiátorok mögé, hőszabályozók beépítése, a középületek külső világításának megszüntetése és a nem hatékony világítás LED-es cseréje. 2022. október közepétől 2023. március közepéig a hét meghatározott napján otthoni munkavégzés rendjét rendelik el azon dolgozóknak, akiknél a munka jellege ezt lehetővé teszi. A szlovák kormány nem tervez iskolabezárásokat, és bejelentette, 47 millió eurót kapnak az általános, közép- és felsőfokú oktatási intézmények a megnövekedett energiaköltségekre. Az oktatási minisztérium a fenntartóknak továbbítja az összeget, a honlapján közzétette, hogy melyikük mekkora támogatást kap. A könyvtárakkal kapcsolatban még nincs elérhető konkrét információ. (Haluska Veronka)

Ukrajna

Az interneten csak az előző évekre vonatkozó információkra sikerült rábukkanni. A fűtési szezon Ukrajnában minden évben október 15-én startol, a város állami és kommunális intézményeiben is. Ahol lehet, megkezdték az előkészületeket. Egy országban, ahol háború dúl, rendkívül nehéz a kommunális szolgáltatások megfelelő színvonalú biztosítása. Egy rakéta becsapódása egy stratégiai fontos objektumba vagy szabotázs több régiót is hő és áram nélkül hagyhat. Korlátozásokról szóló információ nem található a könyvtárak vonatkozásában sem. Ukrajna átmenetileg elvesztette az irányítást az olyan nagy létesítmények felett, mint a zaporizzsjai és az ulegorszki hőerőművek vagy a zaporizzsjai atomerőmű, amely Európa legnagyobbika. Ehhez a listához hozzáadódik a Herszoni és Zaporizzsjai területeken található nap- és szélenergiatermelők jelentős része. És bár az Ukrenergo azt állítja, hogy a villamosenergia-fogyasztás 30 százalékkal csökkent a háború kezdete óta, egyes szakértők szerint ez még mindig nem elég, ezért az országnak importra kell támaszkodnia. (Koljadzsin Natália)

Sajtószemle

Könyvtár- és múzeumközi összefogás. Az Egyesült Királyságban könyvtárak, galériák és múzeumok az önkormányzatok és a kormány támogatását kérik ahhoz, hogy fűtött menedékként fogadhassák azokat, akiknek nehézséget okoz a téli hónapokban a fűtésszámlák kifizetése. Eközben az intézményeknek nagy anyagi terhet jelent a megnövekedett for-

galom miatt új ülőalkalmatosságok beszerzése és a folyamatosan emelkedő rezsiköltségek. A könyvtárigazgatók többsége pesszimistán látja a jövőt. Kormányzati terveket és ellenzéki kritikákat itt olvashatnak:

<https://metro.co.uk/2022/08/22/libraries-and-museums-form-warm-refuges-amid-energy-crisis-17225833/>

<https://euroweeklynews.com/2022/08/21/british-libraries-and-museums-to-act-as-warm-havens-for-people-hit-by-energy-crisis-this-winter/>

Megszorítások Skóciában. Hatalmas kiadáscsökkentésre lehet számítani az állami szektorban. A könyvtárak és az uszodák bezárásán kívül az útfelújítások leállításával spórolna a kormány. Egyes becslések szerint tízezrek veszíthetik el a munkájukat. Az állam adóemeléssel biztosítana további bevételeket

Energiahatékonyság a könyvtárban. Energiatakarékos megoldások a nemzeti könyvtárhét alkalmából. Rövid cikk a LED-izzók, modern hűtő-fűtő rendszerek használatának előnyeiről és az EMS-szoftverek alkalmazásáról:

<https://www.360eg.com/post/how-to-make-your-library-more-energy-efficient>

Fenntarthatóság az egyetemi könyvtárban. A Cambridge-i Egyetem zöldprojektje a fenntarthatóság és az energiahatékonyság jegyében. A patinás intézmény könyvtárában 2014-től kezdve átalakítások zajlottak, amelyek eredményeképpen 2015-től az épület nagyságrendekkel kevesebb áramot és gázt fogyaszt az előző évekhez képest

<https://www.environment.admin.cam.ac.uk/resource-bank/case-studies/energy-and-carbon-reduction/university-library>

Cork, a zöldkönyvtár. Zöldprojekt a Corki Egyetem könyvtárában. Interjú Martin O'Connorról, az intézmény szóvivőjével. Energiatakarékos kampánynak indult, végül átformálta a könyvtár dolgozóinak és az egyetem hallgatóinak szemléletét.

<https://blog.oup.com/2021/11/green-libraries-tackling-environmental-challenges-university-college-cork/>

Energiatakarékos tervek az Egyesült Államokban. A világ lakosságának 4,3 százaléka felelős a világ energiafogyasztásának 21 százalékáért? A hűtő-fűtő berendezések modernizálása drasztikusan csökkentheti az elhasznált energia mennyiségét. A nyílászárók és a tető nagyban befolyásolhatja az épület energiahatékonyságát. Az épített környezet szerepétől a dolgozók és látogatók felelősségéig. Modern megoldások az energia jobb felhasználásáért és a fenntarthatóságért. <https://americanlibrariesmagazine.org/2011/03/02/this-old-library/> (Gyaraki Benjamin)

A dán kormány úgy döntött, hogy a közintézményekben energiamegtakarítást hajt végre, ami azt jelenti, hogy nem lehet a könyvtárakban 19 foknál magasabb hőmérséklet, és az is előfordulhat, hogy csökkentik az áramfogyasztást (kevesebb lámpa ég majd)

<https://www.kb.dk/en/current-affairs/pull-old-sweater>

A könyvtárak és múzeumok menedékül szolgálnak azoknak, akiknek nehézséget jelent az energiaárak miatti magas számlák befizetése. Éppen ezért a brit könyvtárak arra készülnek, hogy menedéket nyújtanak azoknak, akik a téli hónapokban nem tudják kifűteni az otthonukat.

The Guardian: <https://www.theguardian.com/business/2022/aug/20/libraries-and-museums-to-be-warm-havens-for-people-struggling-with-energy-bills>

The Independent: https://www.independent.co.uk/warm-bank-scheme-see-libraries-fighting-the-cost-of-living-crisis/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=warm-bank-scheme-see-libraries-fighting-the-cost-of-living-crisis

Számos könyvtár és múzeum fogott össze, hogy segítsen azokon, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy fűtsék az otthonukat ezen a télen. Miközben az energiaplafon folyamatosan nő, a délkelet-londoni könyvtárak huszonnolcezer fontot költöttek infrastrukturális megoldásokra, úgymint új ülések és bútorok, hogy az emberek leülhessenek, megpihenjenek.

Metro: <https://metro.co.uk/2022/08/22/libraries-and-museums-form-warm-refuges-amid-energy-crisis-17225833/>

Az **Osnabrücker Egyetem** könyvtára rövidített nyitvatartást tervez: pénteken és hétfőn 18 órakor zár. A Westerbergi Könyvtár, valamint a Jogi és Közgazdasági Könyvtár péntekenként 22 óráig tart nyitva. Szombaton a Westerbergi Könyvtár 10 és 14 óra között, a Jogi és Közgazdasági Könyvtár szombaton és vasárnap 10 és 20 óra közötti nyitvatartást tervez. Az egyetem valamennyi könyvtára december 23-tól 2023. január 1-jéig zárva tart. <https://www.uni-osnabrueck.de/en/strong-together-through-the-energy-crisis/>

A **dorseti könyvtárak** a szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozó energiatakarékosági intézkedéseket vezettek be. Mindez érinti a LED-es világítást és az épületfenntartást is.

A **brit kormány** könyvtárak és más kulturális intézmények részleges zárvatartását kezdeményezheti az energiakrízis miatt. (Mikló Péter)